

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo terti[us] de eadem dominica.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

Domínica. I. post Trínita.

portat post tantos labores ab angel. Non
sufficiebat ad portandū pauper lazari vn⁹
angelus: sed p̄terea p̄les veniūt v̄p̄ hor
leticie faciāt. Portat⁹ ē aut̄ in sinū Abrahā
vt illū refocillaret. S̄m̄ aut̄ abrahā / para/
ditus est. **Q**̄ magna solatio p̄ paup̄ib⁹
et afflict⁹. Ecce paup̄ transit de tristitia in
leticia. de dolore in gaudiū: de labore i re/
quiem. Hec em̄ est trāsiti⁹ de delictis ad ve/
litas, sed p̄ mltas tribulationes oportet
nos intrare in regnū celoz: vt dicit Act. xiiij
Nā vt dicit Gre. Hec tota vita p̄ns est q̄si
vigilia magne solēnitatis future post hanc
vitā. **T**ertia est p̄secutiō horribil⁹ incar/
ceratiōis q̄ ad diuitē q̄ sepult⁹ ē in inferno.
Aug⁹. Sepultura inferni penaz p̄fundis/
tas est: q̄ sup̄bos et im̄m̄cor̄des p̄ hanc
vitā deuorat. Diues itaq; sup̄b⁹ et im̄m̄eri/
cor̄s qz i hac vita q̄tidie festiuitatis faci/
ebat: nec vigilia faciebat: iō nec puenit ad
solēnitatē et requiem: s̄z tāq; parochian⁹ di/
abol⁹ sepult⁹ ē in inferno. Parochian⁹ autē
alicui⁹ est aliq̄s si ab eo baptisimū recipiat:
si ei p̄mitias et decimas reddat: si ei⁹ mis/
sas et horas audiat. Qui q̄ aq; cupieba/
p̄tizat in q̄ character diaboli imp̄mit⁹ qui
initia opoz et p̄sumatiōē tanq; p̄mitias
et decimas diabolo reddit v̄l bona t̄palia
in illicit⁹ p̄sumit: q̄ lasciuus cantilenis seu
erroneis carmib⁹ seu p̄bis inhonestis aut
detractorijs intrēdit: tanq; horas diaboli
audiēs: diaboli parochianū se esse ostēdit.
iō et in ei⁹ cimiterio sepeliet̄ in morte cū di/
nite reprobo. De q̄ sepultura dicit Hierem.
xxij. Sepultura asini sepeliet̄ putrefact⁹ et
piet⁹ extra portas hierlm. Sepultura q̄p/
pe asini tal⁹ est. Pellem dñs ei⁹ retinet: car/
nes a canib⁹ deuorant: ossa pluuijs et gran/
dinib⁹ relinquunt. Per ossa q̄ diu durant
aia s̄ḡtur q̄ a demonijs rapit⁹ et supplicijs
infernalis exponit. Pellē. i. exteriorē sub/
stantia filij et heredes retinet̄, p̄mes autē
deuorat carnē. Eccl. x. Cū moriet̄ hō he/
reditabit bestias. i. filios bestialit̄ viuēt̄es:
serpētēs. i. demones: et p̄mes. Pater q̄ ex/
dicit⁹ p̄cluso tā paup̄is q̄ diuitis. Chryst.
Qd̄ t̄pale fuit p̄terit⁹: qd̄ sequit̄ eternū est
Vterq; mortu⁹ est: illū angel⁹: hunc pene
susceperūt. Notate o auari qm̄ velit⁹ noli/
tis morturi est⁹ et oia relicturi. **E**xem/
plū notate qd̄ refert Rober⁹ de lieto se vi

disse q̄ndam vicz in extremis laborantem
quē dū se m̄oneret de salute sua. Ille sen/
tiens a d̄m̄estis et familiarib⁹ p̄ domum
discurrendū p̄tractari bōa sua: cū susp̄it⁹
dicebat. Heu me: tantū laborant⁹ p̄ his adi/
piscēdis: et mō velim nolim mihi diripun/
tur. **O** diuitie mee: o pecunie mee: o loca/
lia mea quis vos possidebit? Inter hec et
hincōi parū de salute sua sollicit⁹: miserrī/
mus expirauit: oia relinquit⁹. **P̄s.** Relin/
quit⁹ alienis diuitias suas.

Tertio ar. Aud. de diuersitate finis
diuitis et paup̄is. Alter p̄ breui gau/
dio nūc anxietatē patit̄ incōsolabilē. Alī
p̄ breui paup̄tate diuitias obtinet̄ i finitas
Notate qd̄ dicit lex. Finis ē ar̄dendus
L. de no. co. cōponēdo. l. j. Et fines māda/
ti diligēt̄er sunt obseruādi. de officio et po/
testate iudic⁹ delegati. Cū olim. Propone/
casus. Quis vest̄ eligeret vnica die ad li/
bit⁹. pasci spēdide tali pacto q̄ p̄ vite rest/
duū fame p̄tinua cruciaret̄. **A**pplica. et no/
ta q̄ tota hec vita cōp̄atiōe alteri⁹ min⁹ ē
q̄ dies vna cōp̄atiōe mille diez. **I**do vt
q̄dam dicit Quicqd̄ agas sapiēt̄er agas:
et respice finem.

Sermo tertio de eadem domínica.

Virtus ē at
re. Charissimi: si sic de⁹ dilexit
nos: et nos debem⁹ inuicē diligere

re. j. Joā. iij. Vide s̄. ser. iij. de sp̄s̄ancto
quō debem⁹ inuicē diligere.
Primo ar. An dānat⁹ in inferno velint
se peccasse. **Q**̄ sic. Aug. li. d̄ fide ad/
petz: dicit q̄ bonā nullateu⁹ poterūt hie vo/
lūtātē sed nolle peccasse ē bonevolūtās. **Q**
cū p̄siderāt p̄ctm̄ suū nō p̄nt nolle s̄z velle
Ite volūtās hois p̄ morte est inuertibil⁹:
s̄z volūtās angeli **C**ōtra. Sap. v. Intra
se p̄niaz agētes. **R**ūdet Bon. i. iij. di. l
q̄ nolūt̄ peccasse: nō qz p̄ctm̄ sibi displicet
qz iniustū: sed qz eis displicet pena iusta. et
iō nullā hñt volūtātē bonā. Nā adhuc in
eis viuūt volūtās peccādi: s̄z dolore ipedia/
tur ne creat̄ i actū suū. Per habitū em̄ vol/
lūtāt⁹ male appetēt̄ peccare si n̄ crederēt
ex h̄puniti. **V**ñ patz r̄nsio ad p̄m̄z. Ad
aliud aut̄ dicendū q̄ volūtās eoz ē inuer

tiblis quantū ad habitū in quez sit plena
veritas / s; non q̄ntum ad actū. Hec Bon.

Pro fundamēto. **H**ali fr̄e n̄r odiūt
petr̄m nō p̄pter amorē virtutis / s; p̄pter timo
rem punitiōis. **H**oraci⁹ in ep̄itōl. **O**de //
runt peccare boni p̄tutis amore. **O**derūt
peccare mali formidine pene. **U**n̄ z **A**rist.
circa finem decimi ethicoz dic̄ q̄sdam esse
boni amatiuos / alios aut̄ plus timere ia //
cturā z penam. **Q**uerit̄ ḡ de his q̄ sunt in
inferno **A**n velint zc. **D**icr̄n̄. vt̄ s̄. **E**t q̄
conclūde q̄ sit miserima conditio dāna //
torum q̄ dolent vt̄iqz acerbissime sed oī //
no infructuose. **S**ap. v. **I**ntra se p̄niaz agē
tes / z p̄ angustia spūs gemētes **A**ud. o for
nicatores / sacrilegi / adulteri / p̄turi zc. **C**ur
penitere dissimulatis. **A**tendite qd̄ ait
Bie. **I**llos ḡm̄ dānat̄ q̄s hic diu loq̄nt //
mitas portat. **F**igura **D**iu de⁹ dissilauit
pharaonē / sed ad vltimū in mari sūmersit.
Ero. xiiij. **E**xpone d̄ pctōribz q̄s expeḡat
ad p̄niaz sed dissimulant / q̄s tandē sūm er
get in inferno **R**o. ij. **A**n diuitias bonita
tis ei⁹ / z patientie z longanimitat̄ p̄tēnis //
Ignoras qm̄ benignitas dei ad p̄niam te
adducit. **T**u aut̄ km̄ duriciā cordis tui et
impenitēs / thesau. tibi irā in die irez reue
latiōis iusti iudicij dei

Secund⁹ art. **I**n p̄ced. zc. **H**ic de ter //
tia q̄ est consideratio infernalis mise
rie **J**ob. x. **T**erraz miserie z tenebraz vbi
vmbra mortis z null⁹ ordo / s; sempitern⁹
horror inhabitans. **I**n euangelio aut̄ p̄ci //
pue oñdit̄ triplex miseria i reprobo diuite

Prima ē miseria tardissime recognitiōis.

Secunda est miseria pauprime z ditiōis

Tertia ē miseria extreme desolatiōis.

In hoc aut̄ ser. dicendū de p̄ma q̄ est mise //
ria tardissime recognitiōis. qz eleuans
oculos cum esset in torment⁹ vidit adraaz
alonge z lazaz in sinu ei⁹. **M**onge in quā //
qz multū distat stat⁹ electoz a statu repro
boz. **T**arde aut̄ z frustra nunc eleuat ocu
los qz antea statuerat oculos suos decli //
nare in terrā. **Q**uantū aut̄ affligunt repro
bi cogitando statū felicē beoz que p̄ negli //
gentiā turp̄t̄ amiserunt z videndo dāna //
tione suā quā p̄ breui voluptate tam mise //
re incurrerunt ostēdit̄ **S**ap. v. vbi d̄. **U**l
dentes turbabunt timore horribili z mira
bunt in subitacione insperate salut̄ zc. **H**i

sunt q̄s aliqñ habuim⁹ in derisum z in sili //
tudine zc. **S**equit̄. **E**r go errauim⁹ a via
veritatis / z lumen iusticie nō luxit nob̄ zc.
Est aut̄ notandū qz miseri pctōres p̄ mor
tē cū angustia tria cognoscūt q̄ dū viuere //
cogitare noluerunt. vicz

Vite hui⁹ breuitatē

Mundanoz vanitatē

Pctōz deformitatē.

Primo recognoscunt vite p̄tutis breuitatē

Di. illud **J**ob. ix. **D**ies mei velociores cur
sore fuerunt / fugerunt z nō viderūt bonū.

Et illud **S**ap. v. **N**os nati p̄tinuo desin
mus esse.

Secdo mundanoz vanitatem

Hoi q̄dem mūdāz q̄ diu viuūt bona tpa
lia vident̄ p̄tiosa cē / sed statim vt̄ mortu⁹

Est. videt̄ q̄ sint vana. **T**ūc ḡ videt̄ q̄ statu
us fuerit diligendo tpa lia q̄ secum ferre n̄

potuit. **p̄s.** **D**ormierūt somnū suū et nihil
inuenerunt oēs viri diuitiaz in manibz su
is. et **J**ob. xxvij. **D**ues cū dormierit ni //

hil secū auferet aperiet oculos suos / z nihil
inueniet / apprehēdet eū q̄si aq̄ inopia

Bre go. **D**ormit diues z oculos agit / qz cum
caro morit̄ illud aia videre cogit qd̄ dū vi
ueret p̄uidere contempsit. **T**unc ḡ dicit̄ q̄

mundū dilexerūt illud **S**ap. v. **Q**uid no
bis p̄fuit superbia / aut diuitiaz iactantia

qd̄ p̄tulit nob̄. **D**ia illa q̄i vmbra trāstet //
z tanq̄ nict⁹ p̄cur. et tanq̄ nautis q̄ p̄trāstet

fluc. aquā cui⁹ cū p̄terierit nō est iuenire ve
stigiū.

Tertio recognoscūt pctōz defor
mitatē. **N**olunt em̄ dū viuūt cogitare tur //
pitudinē pctōz / sed nunc velint nolint / co //

gnit̄ reco gnoscere pctōz multitudinē / ma
gitudinē / z turpitudinē **D**eu. xxxj. **D**e //

current vobis mala in extremo tpe. et **E**cl //
clesti. xx. **I**n fine hois denudatio opez ei⁹

Erit aut̄ hec pctōz recordatio tormentū
amarissimū. **U**n̄ z dānari i penis suis ha
bent representatiōes suoz pctōz

Exēplū
ponit̄ ayincēntio in speculo morali de q̄dā
fratre cisterciēn ordinis / q̄ cū ageret i ex //
tremis vidit br̄m b̄ndictū se a corpe educē
tem / z oñdit̄ ei mansiōes mltras electoz / z

supplicia multa dānatoz. **U**bi int̄ alia vi
dit deportari magnū p̄ncipem i cathedra
igneā / z añ eū pulcras mulieres faces ar //
dentes in os ei⁹ mittentes / z vsqz ad viri
lia ardebat / z flagellis eū cedebāt. **H**ic fu
erat p̄nceps potēs z luxuriosus. **P**ostmo

Dominica. l. post Trinitatis

dū vidit aliū quē demones excoꝛiabāz cū
sale fricabāz aspergebāz sup cratē igneā
cōcremabāt. Hic fuerat crudelis dꝛator
et subdītoꝝ oppꝛessor et exactoꝝ paupꝛū.
Postmodū vidit aliū equū igneū equitan
tē et scutū igneū habētē: et portabat caprā
igneā: z post caudā equi habitū monachi
trahentē. Hic fuit raptor: z caprā cuiusdā
vidue rapuit: z infirmū habitūz monachi
recepit: nō ex charitate sꝫ ex inductione a //
micoꝝ suoꝝ. Alios etiā vidit plures di
uersas penas sustinētēs fm silitudinē pec
catoꝝ. **Uñ Sap. xi.** Per que q̄s peccat: p
hec et toꝛquet.

Tertius arti. Audistis rē. Hec q̄ in pñ
ti sepius sūt absqꝫ dilatione cogitan //
da. Sic em̄ reglā iur̄. **Dora sua cuiuslibet**
est nociua. ff. de reg. iur. l. In pꝛdemnatioe.
Et extra de elec. relecti pꝛate. l. vj. ca. In
vniuꝛsas **Nota.** meliꝫ eet alicui spontanee
culpā cognoscere corā pncipe: z sic euade //
re iudiciū mortis cum gꝛa pncipis: q̄ in //
uite z coacte fateri z euidentē cōuinci corā
tota curia: z pꝛfusibiliter puniri. Expone z
applica norando qꝫ oia pctā tandē pꝛōn re
dicent ad mēoꝛiā rē. **Uñ Naum. iij.** Re //
uelabo pudēda tua corā facie tua.

Sermo. iij. p dñica. j. post
Trinitatis.

Mortuus ē at

rē. Si diligamꝫ inuicē deꝫ in
nobis manet z charitas eiꝫ in
nobis pfecta est. j. **Joan. iij.** **Ita sunt ibi**
notanda.

Prīmū fraterne dilectionis exhortatio.

Si diligamꝫ inuicē.

Secūm exhortatiōis retributio. deus i
nobis manet.

Tertīū retributiōis ampliatio. z cha //
ritas eiꝫ in no. pfe. est.

De pmo. **Jo. xv.** Hec mōdo vob vt di
ligatꝫ inuicē. **De scdo.** **Jo. iij.** Qui ma
in cha. in deo manet et deꝫ i eo. **De tertio.**
Jo. xv. Vos amici mei estis si fecerit qꝫ pꝛi.
vob. **Ipse autē h̄ pꝛcepit vt diligamꝫ inuicē.**

Horruus ē rē.

Primꝫ ar. An dānati volūtate delibe
ratiua malū nō eē q̄ sic eē: **Q.** non.
Prelectio pꝛsupponit electionē: sꝫ nō eē nō

est eligibile cū nō habeat apparentiā boni
Contra Apo. ix. In diebꝫ illis desidera
būt hoīes mꝛi z fugiet mors ab eis. **Re**
spōdet B. i. iij. di. l. **Crede qꝫ magꝫ ap**
petēdū eēt si poneret i optiōe oīno nō esse
qꝫ eternalꝫ toꝛqꝛi. **Loquor d̄ appetitū qꝫ re**
fugit incōmodū. **Hoc ei iudicat mēs mea**
magꝫ sic decollatiōe qꝫ diuturnam ignis
adulsiōe. **Uñ fm appetitū honesti. qꝫ**
iniqꝫ spūs cruciari est ad glām dei. vtiqꝫ
deberēt malle ignibꝫ subiacere ad pꝛtinuā
dei laudē qꝫ p oīmodā corꝛuptiōe manū
dei effugere. **Concedendū igit ē: qꝫ dāna**
ti mallēt nō eē. **Lū autē d̄ qꝫ pelectio pꝛsup**
ponit electionē. **Dicendū qꝫ vꝛz ē de illa qꝫ**
est p modū desiderij: non autē de ea qꝫ est p
modū fuge. **Hec Bon.** **Pro pꝛ nūlo.**
Duluz est horrenda illa infernalꝫ pena.
De qꝫ pꝛius nulli ambigēdū ē. **Atz pꝛi**
sic senserunt Uñ Lactantiꝫ lib. diuiaz isti
tut pñū di. **Esse inferos zeno stoicꝫ docu**
it: z iedes pꝛoz ab ipꝫ eē discretas: z il
los qꝫ dē q̄tas icolere regiōes: hos pꝫ vo
nas luere in tenebrosīs locꝫ atqꝫ i cenꝫ vo
raginibꝫ horrendis. et Virgilꝫ ait. vj. en.
Facilꝫ descensus auerni. Noctes atqꝫ dies
pꝫ atrꝫ ianua dītis. Sed qꝫ de dānatis
in illo inferno. **An malū rē. Dic rñ. vt. s.**
Et qꝫ pclude q̄ sit misera reproboꝝ pꝫ di
ctio qꝫ sic cupiunt morte: z mori nō possunt
Aug. lib. de miseria huiꝫ mundi. **O mors**
qꝫ dulcis esses qꝫ tā amara fuisti: te solaz
desiderabūt: qꝫ te vehemētꝫ oderūt. **Hoc**
attendite pctōes exccati qꝫ voluptatibꝫ z
vanitatibꝫ deuicti nūc solā mortē formida
tis: nec tamen de morte aut inferno nisi for
te raro cogitatis. **O luxuriosi.** **O auaricē**
Septꝫ d̄ inferno cogitate anteqꝫ ibi detru
damini. **Teste em̄ Aug.** **Felix qui de sup**
plicio cogitat ante supplicium: vt supplicij
euadat piculū. **Frequētꝫ qꝫ cogitare qꝫ hor**
ribilꝫ ē carcer infernalꝫ: vbi ē oīm maloz et
aggeratio. **Figura Hierē. j.** **Factū ē pꝫ bū**
dū ad hierē. di. **Quid tu vides hieremias:**
Et dicē Ollā succēsā ego video: z facie eiꝫ a
facie aqꝫlonis. **Et dicē dñs ad eū.** **Ab aqꝫlo**
ne pādet oē malū sup oēs hitatores terre.
Spūalꝫ. **Ollā succēsā a facie aqꝫlonis qꝫ re**
gio est irempatiissima: z venꝫ flās ab illa
pꝫte ipetuosus ē: sicut penā gebennalem rē.
Et iō clamat. **Sach. Sach. ij.** **O o fugite**